

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Наимзода Қиёмиддин дар мавзуи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ)

Мубоикати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионии Наимзода Қиёмиддин дар мавзуи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)», дар заминаи Феҳристи ихтисосҳои кормандони илм аз рӯйи ихтисос дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидааст, иҷро шудааст. Диссертатсия ба мундариҷаи бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 – Назария ва методикаи илмҳои ҷамъиятӣ (илмҳои педагогӣ): банди 1 – Усулҳои тадқиқот тибқи назария ва методикаи рушди таҳсилоти касбӣ (равишҳои илмӣ нисбати тадқиқоти рушди таҳсилоти касбӣ, робитаҳои назария ва амалияи таҳсилоти касбӣ бо бахшҳои илми педагогика ва улуми дигар; ҳамбастагии назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ бо амалия; усулҳои тадқиқи таҳсилоти касбӣ); банди 10 – Омодакунии мутахассисон тибқи низоми таҳсилоти бисёрзинавӣ; банди 11 – Технологияҳои муосири таҳсилоти касбӣ; банди 13 – Муҳити таълимии муассисаи таълимии касбӣ мувофиқат менамояд.

Мубрам будани мавзуи диссертатсия.

Таҳқиқоти диссертатсионии Наимзода Қиёмиддин дар мавзуи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)», ба яке аз мавзӯҳои мубрами педагогикаи муосир – таҳқиқи масъалаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудааст. Қайд кардан бамаврид аст, ки дар марҳилаи кунунии ислоҳоти низоми маориф ва таҳсилот вазифаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгорӣ – ҳамчун яке аз ҳадафҳои асосии на танҳо илми педагогӣ, балки масъалаи муҳими давлатӣ дар омода намудани кадрҳои педагогии соҳибкасб ва баландихтисос мебошад. Коста гардидани баъзе меъёрҳо ва усулҳои омодагии кадрҳои педагогӣ, вусъатёбии зиддиятҳои

фазои таҳсилот, ба таври кофӣ рушд наёфтани низоми омодагии омӯзгорони оянда талабот ва муносибатҳои навинро оид ба масъалаи омодагии омӯзгорони оянда ба худтакмилдиҳии касбиро тақозо менамояд.

Боиси нигаронист, ки дар илми педагогика, махсусан дар доираи таҳқиқоти ватанӣ, масъалаи ташаккули сифатҳои худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда то ба имрӯз дар шакли ҳамаҷониба ва таҳлилӣ коркард ва таҳқиқ нашудааст. Ин ҳолати назариявӣ ва амалӣ, муҳаққиқро водор сохтааст, ки мавзӯи мазкурро ҳамчун самти мустақили таҳқиқоти интиҳоб намояд ва ба таҳияи асосҳои илмӣ-методиҳои он иқдом кунад.

Аз ин рӯ, рисолаи номзоди Наимзода Қиёмиддин дар мавзӯи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)», таҳқиқоти зарурӣ ва муҳим роҷеъ ба пажӯҳиши хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шумор рафта, дар соҳаи педагогикаи муосири тоҷик бо чунин вусъати назар ва густурдагӣ ба анҷом расидааст.

Дарачаи нафғонии илмӣ натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуктаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд.

Навғонии илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир меёбад, ки аз ҷониби Наимзода Қиёмиддин муаммои хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгорӣ ошкор карда шуда, - бори аввал масъалаи хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллеҷҳои омӯзгорӣ ба таври таҳқиқоти алоҳидаи илмӣ мавриди таҳлил ва таҳқиқ қарор гирифтааст; - моҳият, сохтор, вазифаҳо, самтҳои асосии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда дар шароити муосир ошкор карда шуданд; - низоми педагогии омодакунии омӯзгорони оянда ба фаъолияти, ки ба рушди худтакмилдиҳии ҳислатҳои касбии муҳим, малакаҳо ва маҳоратҳо равона шудааст, таҳия ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудааст; - шароити психологӣ-педагогӣ, ки самаранокии раванди омодакунии донишҷӯёнро ба фаъолияти эҷодии рушди худтакмилдиҳӣ ва тарбияи шахсӣ баланд мекунад, муайян карда шуданд; - меъёрҳои омодакунии омӯзгорони оянда нисбати рушди худтакмилдиҳии касбӣ муайян карда шуданд.

Аз ҷониби диссертант дар шароити муосири ислоҳоти низоми маориф ва таҳсилот ҷанбаҳои педагогии ташаккул ва рушди самаранокии раванди омодакунии донишҷӯён ба фаъолияти эҷодии рушди худтакмилдиҳӣ асоснок карда шуда, аввалин маротиба роҳ, восита ва усулҳои рушди худтакмилдиҳии касбӣ муайян карда шудааст.

Муҳимтарин нуктаҳои илмие, ки муаллиф ба Ҳимоя пешниҳод намудааст, инҳоянд:

1. Низоми педагогии рушди худтакмилдиҳии омӯзгори оянда: моҳият, сохтор, самтҳои асосии худтакмилдиҳии омӯзгори оянда;

2. Суръати инкишоф ва меъёрҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда;

3. Шартҳои педагогӣ ва хусусиятҳои татбиқи муваффақи низоми педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда.

Нуктаҳои илмӣ ба Ҳимоя пешниҳодшаванда оид ба рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда самти нави илмӣ назария ва методикаи омодагии касбии омӯзгорони оянда махсуб ёфта, аз ҷониби ҷомеаи педагогии муассисаҳои миёнаи касбии омӯзгорӣ дар тарҳрезии муҳтавои таълиму тарбия метавонад бомуваффақият татбиқ карда шавад.

Эътимоднокӣ ва асоснокии хулосаҳою тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои дар рисола пешниҳодгардида, бо консепсияи илмӣ педагогӣ, усулҳои назариявӣ ва эмпирикии таҳқиқот, инчунин таҳлили шароит ва натиҷаҳои корҳои озмоишию таҷрибавӣ, тасдиқи нуктаҳои дар фарзияи таҳқиқот пешниҳодгардида, истифодаи усулҳои таҳқиқоти илмӣ ба вазифаҳои марҳалаҳои асосии таҳқиқот мутебиқ ва таҷрибаи амалии муаллиф таъмин гардидааст. Онҳо дорои аҳамияти илмӣ ва амалӣ мебошанд.

Диссертант чунин ақида дорад, ки иқтисодии ҳамаҷонибаи воситаҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда пеш аз ҳама дар захираҳои салоҳиятнокӣи фанҳои сикли педагогӣ ва маҳорати педагогии омӯзгорон маҳфуз аст. Равандҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда дар коллеҷҳои омӯзгорӣ дар шароити муосир омӯзиши тамоми восита ва усулҳои педагогиро, ки ба ташаккули сифатҳои касбӣ таъсир мерасонанд, тақозо менамояд.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, фаслҳо, хулосаи бобҳо, хулосаи умумӣ, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаи таҳқиқот ва феҳристи адабиёти истифодашуда иборат аст.

Дар муқаддима мубрамии муаммои таҳқиқшаванда асоснок гардида, объект, предмет, ҳадаф, фарзия, вазифаҳои он муайян шудаанд. Асосҳои методологӣ, марҳилаҳо ва усулҳои таҳқиқот муайян шуда, навоарӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, нуктаҳои барои дифоъ пешниҳодшаванда ифода ёфтаанд.

Боби якуми диссертатсияи тақризшаванда таҳти унвонӣ «Асосҳои

назариявӣ-методологии худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда» аз ду фасл иборат аст. Фасли якуми ин боб ба «Масъалаҳои худтакмилдиҳии касбии омӯзгорон дар тадқиқотҳои психологӣ-педагогӣ» бахшида шуда, пеш аз ҳама, таъкид гардидааст, ки такмили сатҳи соҳибкасбӣ яке аз ҷанбаҳои муҳими фаъолияти омӯзгор аст, аммо бо вучуди доираи васеи шаклу навъҳои мавҷудай он, ки ҳар яке афзалияту норасоии худро доранд, дар замони мо масъалаи худтакмилдиҳии касбӣ бештар аҳамият пайдо карда истодааст, ки ба ақидаи мутахассисони соҳа аз худомӯзӣ ва худтарбия фароҳам омадааст. Вобаста ба ин, бо тақия ба таълифоти олимони – педагогҳо ва психологҳо мафҳумҳои “худомӯзӣ”, “худтанзимкунӣ”, “худтарбиякунӣ” баррасӣ гардида, зимнан хусусиятҳои худомӯзии омӯзгорон ҳамчун ҷанбаи муҳими соҳибкасбии онҳо, инчунин тавсифоти худомӯзии донишҷӯён – омӯзгорони оянда муайян карда шуданд. Аз ҷумла, қайд шудааст, ки омӯзиши эҷодкоронаи таҷрибаи ҳамкасбон, ҷустуҷӯи ғояҳои нави методӣ, равиш ва роҳҳои корбарӣ, таҳлилу ҳулосаи таҷрибаи шахсӣ аз мавқеи нисбатан умумӣ, ҳалли босамару эҷодии масъалаҳои касбӣ-педагогӣ бо тақия ба тавсияҳои илмӣ ва таҷрибаи натиҷабахши педагогӣ асоси моҳияти худомӯзии омӯзгорро ташкил медиҳад.

Аз ҷониби диссертант дар фасли дуюми ин боб «**Шарт ва омилҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда**», ки номгузорӣ шудааст, пеш аз ҳама, таъкид гардидааст, ки бо ташаббус ва иқдоми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти беҳтар кардани шароити моддӣ ва иҷтимоии фаъолияти омӯзгорон як қатор тадбир ва чораҳо андеша шудаанд, ки ба боло рафтани мавқеи онҳо дар ҷомеаи муосир мусоидат менамоянд.

Дар доираи баррасии масъалаи ин фасли баррасишаванда хусусиятҳо, принципҳо, ҷанбаҳои омодагии омӯзгорони оянда ба фаъолияти оянда вобаста ба талаботи барномаи касб (профессиограмма) тавсиф гардидаанд. Қайд гардидааст, ки мундариҷаи омодагии педагогии донишҷӯёни коллеҷҳои омӯзгорӣ робитаи ҳамдигарии се қисмат: умумӣ, махсус ва инфиродӣ мебошад. Қисмати якум дар раванди омӯзиши фанҳои меъёрӣ ва ҳатмии педагогӣ ба даст меояд, ки моҳияти раванди педагогиро, қонуният, принципу усулҳои таълиму тарбия, роҳҳои ташкили илмии ҷараёни таълиму тарбияро мекушояд. Қисмати дуюм – фанҳои педагогӣ, ки дар факултетҳо бо назардошти хусусияти ихтисосҳои интихоб карда мешаванд. Қисмати сеюм – қори мустақилонаи

донишчӯён аз рӯи шавкмандӣ, ки ба рушди қобилияти эҷодӣ ва равиши инфиродии фаъолияти оянда равона карда шудааст.

Боби дуюми рисола “Низомии педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда” номгузорӣ шуда аз ду фасл иборат аст.

Дар фасли якуми ин боб масъалаи **«Сохтори рушди сифатҳои худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда»** мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст. Дар он аввалан, аҳамияти дидгоҳи сохторӣ зимни таҳқиқи падидаҳои педагогӣ баррасӣ гардида, таъкид шудааст, ки омодагӣ ба худтакмилдиҳии касбӣ чун қисмати таркибии фаъолияти касбии омӯзгор моҳиятан раванди эҷодии мустақилона аст, бинобар ин, таркибҳои сохторофарандан он бояд барои мусоидат ба худинкишоф ва худомӯзии донишчӯ нигаронида шаванд.

Дар идомаи ин фасл аз ҷониби диссертант гурӯҳбандии вазифаю масъалаҳои худтакмилдиҳии касбӣ бо таъкиди ба методикаи Н.М.Яковлева тавсиф гардида, талаботи дар ин замина пешниҳодшуда ошкор шудаанд.

Таҳлили таълифоти илмӣ ба муаллиф имкон додааст, ки се сатҳи фаъолияти худомӯзии донишчӯён – тақрорӣ (тақлидӣ), тафсирий ва эҷодиро муайян намояд. Аз ҷониби муаллифи рисола бо истифодаи ин гурӯҳбандӣ таснифоти мундариҷавии се сатҳи омодагии донишчӯён барои худтакмилдиҳии касбӣ таҳия гардидааст.

Дар фасли дуюми ин боб **«Динамикаи рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда»** аз ҷониби муаллифи рисола таъкид шудааст, ки худтакмилдиҳӣ чун воситаи дарёфт ва азхудкунии таҷрибаи иҷтимоӣ бояд пурра ба шарту вазифаҳои дар пеш истодаи субъект, сатҳи омодагии шахсии вай мутобиқ бошад. Ба муаллиф бо таъкиди ба ақидаҳои олимони муяссар гардидааст, ки моҳияти мафҳуми “омодагӣ” бо назардошти татбиқи он дар баррасии масъалаи худтакмилдиҳӣ ва ҷузъҳои он дақиқ карда шавад.

Аз ҷониби муаллифи рисола барои муайянкунии сатҳи омодагии омӯзгорони мактабҳои таҳсилоти умумӣ ба фаъолияти худтакмилдиҳии касбӣ ва ҷиҳати муқаррар кардани вазъи мушкilot дар амалияи корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ гузаронида шуда, натиҷаҳои он дар ҷадвали диаграмма оварда шудааст.

Боби сеюми рисола, ки **“Технологияи педагогии рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда”** номгузорӣ шудааст, аз ду фасл иборат аст.

Фасли аввали ин боб **«Усул ва воситаҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда»** масъалаҳои истифодаи усул ва воситаҳои худтакмилдиҳии касбии донишчӯён-омӯзгорони ояндаи коллеҷҳои

омузгориро ҳаллу фасл намудааст. Дар раванди кори таҷрибавӣ - озмоишии мо ташкили худомӯзӣ ва худтарбияи донишҷӯён ба принципи муттаҳидшавии органикии донишҳои академӣ ва корҳои мустақилонаи беруназаудиторӣ асос ёфт. Ин сохтор ташкили фаъолияти таълимии донишҷӯёнро фаро мегирад, ки ба самтҳои: а) азхудкунии таҷрибаи ташкили худомӯзӣ; б) соҳиб гардидан ба таҷрибаи фаъолияти худтарбия; в) рушди худшиносии касбии омӯзгорон равона карда шудааст.

Фасли дуҷуми боби сеюми рисола «**Самаранокии корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оиди рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда**» номгузори шудааст.

Дар ин фасл пеш аз ҳама, омодагии донишҷӯёни соли хатми ихтисосҳои таъриху филология, табиатшиносию математикаи Коллеҷи омӯзгории шаҳри Ҳисор дар раванди омӯзиши фанҳои сикли педагогӣ барои худтакмилдиҳии касбӣ муайян гардидааст. Барои озмоиш аз рӯи ҳар нишондиҳанда аз ҷониби муаллиф қисми (блок) саволҳои ошкоркунандаи онҳо тартиб дода шудааст. Ба ҳайси коршиносии мустақил омӯзгорони дар гурӯҳҳои академӣ фаъолияткунанда ҷалб шудаанд. Ҳаммонандии баҳо аз рӯи муҳокимаи пешакии тамоми коршиносони баҳои меъёрӣ таъмин карда шудааст.

Дар тадқиқоти мазкур баҳои рейтингии ташаккули омодагии омӯзгорони оянда барои худтакмилдиҳии касбӣ аз рӯи шаш нишондиҳанда муайян гардидааст.

Коркарди маълумот (нишондиҳандаҳо) ва баҳои натиҷаҳои таҷрибаи педагогӣ бо усули омори математикӣ ба муаллиф имкон додааст тасдиқ намояд, ки роҳи интихобкардаи ӯ барои ташаккули омодагии хатмкунандагони коллеҷи омӯзгорӣ - омӯзгорони оянда барои рушди худтакмилдиҳии касбӣ дуруст аст. Ҷолиби қайд аст, ки дар бораи самаранокии сохтори пешниҳодкардаи ташаккули омодагии донишҷӯён барои татбиқи худомӯзии эҷодкорона ва худтарбия натиҷаҳои анкетагирӣ гувоҳӣ медиҳад.

Қобили қайд аст, ки яке аз ҷанбаҳои мусбии таҳқиқоти мазкур ташкили хуби корҳои таҷрибавӣ-озмоиши педагогӣ ва тавсифи натиҷаҳои он аз ҷониби диссертант маҳсуб меёбад. Эътимоднокии натиҷаи ҳар як озмоиши гузаронидашуда бо методҳои омории санҷида шудааст.

Дар охири ҳар як боб ва фаслҳои он муаллифи диссертатсия хулосаи худро оид ба андешаҳои иброзгардида овардааст.

Дар хулосаи умумӣ натиҷаҳои таҳқиқот ҷамъбаст гардида, тавсияҳо оиди амалӣ гардидани онҳо оварда шудаанд.

Дар нуктаҳои ба дифоъ пешниҳодшудаи муаллиф ба таври пурмаъно моҳияти концепсияи мазкур дарк карда мешавад. Ба таври умум, концепсия ба кадри кифоя мувофиқ карда шудааст ва эҳди ҷидди роҳнамоӣ намоиш медиҳад. Мазмун асосан он дар бораи диссертатсия густарда шуда, мантиқи ифодагарии маводҳои назариявӣ ва тавсифи таҳқиқоти эмпириро муайян кардааст. Мантиқи мазкур таҳқиқот ба дарки мавқеи ишғолкардаи илмӣ муаллиф ва фаҳмидани ғояи асосӣ, ки ҳамчун пояи базавии коркарди концепсияи педагогӣ муаллиф гузошта шудааст, имконият медиҳад.

Аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ диссертатсия.

Диссертатсия бо таҳлили назариявӣ амалии ғояҳои рушди омодагии омӯзгорони оянда барои худтакмилдиҳии касбӣ нағзҳои муҳим дорад. Муаллиф моҳияти рушди омодагии омӯзгорони ояндаро барои худтакмилдиҳии касбӣ ҳамчун воситаи муассири педагогӣ асоснок намуда, роҳҳои онҳоро бо рушди фаъолнокӣ, эҷодкорӣ ва нағзҳои омӯзгорон муайян кардааст. Натиҷаҳо ба ғанигардони назарияи педагогикаи муосир дар самти омодагии касбии омӯзгорони оянда мусоидат менамоянд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки шароитҳои рушди омодагии омӯзгорони оянда барои худтакмилдиҳии касбӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ-коллек санҷида шудааст. Он барои омӯзгорон, корманрони соҳаи маориф ва волидон ҳамчун воситаи баланд бардоштани самаранокии омодагии омӯзгорони оянда ба худтакмилдиҳии касбӣ хизмат мекунад.

Аҳамияти иқтисодӣ. Таъбиқи натиҷаҳои таҳқиқот хароҷоти иловагиро талаб намоиш медиҳад, зеро ғояҳои омодагии омӯзгорони оянда барои худтакмилдиҳии касбӣ сарчашмаи ғании илмҳои педагогӣ мебошанд. Истифодаи онҳо имкони баланд бардоштани сифати омодагии омӯзгорони ояндаро ба хароҷоти моддӣ таъмин менамоянд.

Аҳамияти иҷтимоӣ. Натиҷаҳои диссертатсия ба таҳкими арзишҳои касбӣ, салоҳияти педагогӣ ва фарҳанги муошират дар ҷомеаи иҷтимоӣ мусоидат карда, барои таҳкими муҳити касбӣ маънавии ҷавонон, муассисаи таълимӣ ва ҷомеа аҳамияти калон дорад.

Интишороти натиҷаҳои таҳқиқот аз рӯи мавзӯи диссертатсия. Натиҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 8 мақолаи илмӣ, ки дар маҷмӯаҳои қорҳои илмӣ, дар маводи конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ, аз онҳо 3 мақола дар маҷаллаҳои тақриршавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърифи расидаанд.

Мутобиқати барасмиятдории диссертатсия ба талаботи Комиссия.

Диссертатсия ва автореферати Наимзода Қиёмиддин тибқи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 ба тасвиб расидааст ва тибқи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, № 493 тасдиқ шудааст, ба расмият дароварда шуда, ба талабот ҷавобгӯ аст.

Дар автореферат мубрамаи ва мақсади кор муайян гардидааст; методҳои таҳлили назариявӣ тавсиф гардидаанд; нағзҳои илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои ҳосилшуда асоснок гардидаанд; нуктаҳои илмӣ ба ҳимоя пешниҳодшаванда, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия пешниҳод гардидаанд; сохтор ва ҳаҷми диссертатсия, муҳтавои муҳтасари бобҳо, натиҷаҳо ва хулосаҳои таҳқиқот тавсиф гардидаанд. Автореферат ва корҳои нашршудаи муаллифи диссертатсия ба дараҷаи кофӣ муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунанд.

Эроду тавсияҳо оид ба диссертатсия. Бо баробари вуҷуд доштани натиҷаҳои арзишманд ва дастовардҳои илмӣ назаррас, ки маҳсули фаъолияти пурсамари муаллифи рисолаи мазкур аст, дар рисола баъзе камбудҳои ва норасоиҳо ба мушоҳида мерасад, ки ба эътибор гирифтани он барои боз ҳам баланд бардоштани сифати рисола кӯмак мерасонад:

1. Хуб мешуд, ки диссертант бо баробари дастовардҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгори оянда дар баъзе маврид, дар бораи мушкилиҳо ва муаммоҳое, ки дар ин раванд дучор мешуданд маълумот дода, оиди роҳҳои пешгирӣ кардани онҳо тавсияҳои мушаххас меод.

2. Таҳлили хулосаҳои бобҳо ва хулосаи умумӣ ба андешае меорад, ки тавсияҳои амалӣ асосан умумӣ ва назариявӣ мебошанд, ки барои мутахассисони соҳа (педагогон) то андозае мубраманд. Хуб мешавад, ки тавсияҳо бо мисолҳои мушаххас ва роҳнамоии амалӣ пешниҳод шаванд.

3. Усули навишти номи муаллифон ва танзими феҳристи адабиёт эҳтиёҷ ба таҷдиди назар дорад. Пешниҳод мешавад, ки феҳристи адабиёт бо риояи меъёрҳои ягонаи академӣ ва стандарти байналмилалӣ мутобикат гардад.

4. Дар матн ҳаҷми имловӣ ва китобатӣ ба назар мерасанд, ки ба сифати кори илмӣ таъсир мерасонанд. Ислоҳи онҳо барои боз ҳам беҳтар шудани сифати кор мусоидат хоҳанд кард.

Нуктаҳои баёншуда танҳо пешниҳод буда, ҳаргиз арзиши назарӣ ва амалии рисолаи мавриди назарро коҳиш намедиханд.

Дар умум, муаллифи рисола Наимзода Қиёмиддин ҳадафҳои гузошташудаи таҳқиқотро пурра ҳал намуда, хулосаҳо тибқи вазифаҳои

пешгузоштаи таҳқиқот асосноканд, мундариҷаи рисола мутобиқи назари мантиқӣ шакл гирифтааст ва муаллиф соҳиби қобилияти хуби илмофарӣ мебошад.

ХУЛОСА

Дар хулоса қайд кардан ҷоиз аст, ки диссертатсияи Наимзода Қиёмиддин дар мавзӯи «Хусусиятҳои рушди худтакмилдиҳии касбии омӯзгорони оянда дар коллечҳои омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси маводҳои фанҳои педагогӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ) рисолаи ба анҷомрасидаи таҳассусӣ буда, дар сатҳи баланди илмӣ омода шудааст ва ба талаботу меъёрҳои Низомномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 ва бо тағйиру иловаҳо тасдиқ гардидааст, комилан ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси номбаршуда мебошад.

Муқарризи расмӣ, доктори илмҳои педагогӣ,
профессор. академики Академияи таҳсилоти
Тоҷикистон
26.01. 2026с.

Лутфуллозода Маҳмадулло

Маълумот барои тамос: (734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи А.Адҳамов, 11/2, Тел.: 2272262). веб. сайт: www.aot.tj

Имзои М.Лутфуллозода барои тасдиқ менамоям.
Сардори ШК АТТ

Саидова М.